تۇرسۇنجان مۇھەممەت

جزرە

شنجاڭ خەلق نەشرىياتى

تۇرسۇنجان مۇھەممەت

جەزىرە

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

荒野：维吾尔文/吐尔逊江·买买提．— 乌鲁木齐：
新疆人民出版社，2009.7
ISBN 978-7-228-12647-7

Ⅰ．慌… Ⅱ．吐… Ⅲ．长篇小说-中国-当代-维吾尔
语（中国小数民族语言） Ⅳ．I247.5

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 126511 号

作　　者	吐尔逊江·买买提
责任编辑	艾则孜·吐尔迪
责任校对	阿孜古丽·克里木
特约校对	万力·在顿
封面设计	买买提·努比提
出版发行	新疆人民出版社
地　　址	乌鲁木齐市解放南路 348 号
电　　话	(0991)2827472
邮政编码	830001
经　　销	新疆维吾尔自治区新华书店
印　　刷	新疆金版印务有限公司
开　　本	880×1230 毫米 1/32
印　　张	15.875
版　　次	2009 年 7 月第 1 版
印　　次	2009 年 7 月第 1 次印刷
印　　数	1—5000
定　　价	36.00 元

جەزىرە (رومان)

ئاپتورى: تۇرسۇنجان مۇھەممەت
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەزىز تۇردى
مەسئۇل كوررېكتورى: ئارزۇگۈل كېرەم
تەكلىپلىك كوررېكتورى: ۋەلى زەيدۇن
مۇقاۋىسىنى لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت
نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى: شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى
ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 - نومۇر
تېلېفون: 2827472 - 0991
پوچتا نومۇرى: 830001
ساتقۇچى: شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى
باسقۇچى: شىنجاڭ جىنبەن مەتبەئەچىلىك چەكلىك شىركىتى
فورماتى: 1230×880 مىللىمېتىر 1/32
باسما تاۋىقى: 15.875
قىستۇرما بېتى: 2
نەشرى: 2009 - يىلى 7 - ئاي 1 - نەشرى
بېسىلىشى: 2009 - يىلى 7 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تىراژى: 1 — 5000
كىتاب نومۇرى: ISBN 978-7-228-12647-7
باھاسى: 36.00 يۈەن

بىرىنچى باب

نەمدەلگەن كىرپىك

1

«تەلەيسىزنىڭ بېشىدىن ئامەتنىڭ قۇشى ئۇچماس» دېگەن گەپ راست ئىكەن، ئۆزلىرىنى بۇ دۇنيانىڭ ئەڭ بىقۇۋۇللىرى ھېسابلاپ يۈرگەن بۇ كىشىلەرنىڭ ئوتتۇز يىللىق ئۇچرىشىشىمۇ يەنە بىر يامغۇرلۇق كۈنگە توغرا كەلدى.

ھاۋانىڭ ئەلپازى بەكمۇ يامان ئىدى. غەرب تەرەپتىن باستۇرۇپ كېلىۋاتقان قاپقارا بۇلۇتلار ئەتراپنى بىردىنلا گۈگۈم قوينىغا باشلاپ كىردى. شەھەرنىڭ ئاسمانغا بوي سوزغان ئېگىز بىنالىرى، كەڭ كوچىلىرىدىكى موكىدەك ئۆتۈشۈپ تۇرغان ماشىنىلىرى، نېمىگىدۇر ئالدىراپ كېتىۋاتقان ئادەملىرى، شامالسىز تىنچىق ھاۋادا ماي بوياق رەسىمدەك مىدىر - سىدىر قىلماي تۇرغان دەل - دەرەخلىرى — ھەممە ئاشۇ باستۇرۇپ كەلگەن قارا تۇمان قوينىغا غەرق بولۇپ كەتتى. قاپقارا بۇلۇتلار ئارىسىدىن گۈلدۈرلىگەن گۈلدۈرماما ئاۋازىمۇ كېلىشكە باشلىدى. ھەممىنى بىرھازا ساراسىمىگە سالغان قارا تۇمان شەھەر ئاسمىنىدىن تېزلا ئۆتۈپ كەتتى. ئەتراپ يەنە بىر ئاز يورۇغاندەك قىلدىيۇ، ئۇزاق ئۆتمەي چېلەك بىلەن قۇيغاندەك قارا يامغۇر قۇيۇۋەتتى. يامغۇر سۈيىدىن ھاسىل بولغان شەھەر كوچىلىرىدا ئېقىن سەل بولۇپ ئېقىشقا باشلىدى.

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

شەھەرنىڭ جەنۇبىي تەرىپىگە جايلاشقان «ئاق ئالتۇن» رېستورانىنىڭ چوڭ زالى سۇكۇتكە چۆمگەنىدى. پەردىلىرى قايرىۋېتىلگەن چوڭ دېرىزىلەردىن ئادەمنىڭ كۆڭلىنى غەش قىلىدىغان كۈل رەڭ ئاسمان كۆرۈنۈپ تۇراتتى. ھاۋانىڭ گۇلدۇرلىشى، يامغۇر سۇيىنىڭ شارقىرىشى، سۇغا چۈشكەن مۇشۇكتەك شۈمشەيگەن ئادەملەرنىڭ نېمىگىدۇر ۋارقىرىشى زال ئىچىگە بەكمۇ يىراقتىن كېلىۋاتقاندەك ئاڭلىناتتى. يۇمىلاق شىرەنى چۆرىدەپ ئولتۇرغان شۇنچە كۆپ ئادەم بەئەينى تام رەسىملىرىدەك مىدىر - سىدىر قىلماستىن، بىر - بىرىگە قاراپ ھاڭۋاقىنىچە تۇرۇپ قېلىشقانىدى. زال ئىچى گۆردىن قېلىشمىغۇدەك دەرىجىدە سۈكۈتكە پاتقان، پەقەت ياتسىراش ئەكس ئېتىپ تۇرغان كۆز قارىچۇقلىرىنىڭ مىدىرلاپ تۇرۇشىلا بۇ يەردە ھاياتلىقنىڭ مەۋجۇت ئىكەنلىكىدىن دېرەك بېرىپ تۇراتتى.

يامغۇر بىر خىلدا شارىلداپ ياغماقتا. قارا بۇلۇتلار نېمىگىدۇر تەقەززا بولغاندەك بارغانسېرى قويۇقلىشىپ، ئاز - تولا سۈزۈلگەن ئاسمان يەنە قاراڭغۇلۇق ئىچىگە غەرق بولماقتا ئىدى. تەكشى يېنىپ تۇرغان كوچا چىراغلىرىنىڭ يورۇقىدا يامغۇر تامچىلىرى سانسىزلىغان ئۇششاق ھاشاراتلار ئۇچۇشۇپ يۈرگەندەك كۆرۈنەتتى. چىمىرلىشىپ تۇرغان ئاشۇ تامچىلار قارىغان ئادەمنىڭ كۆڭلىنى تېخىمۇ يېرىم قىلاتتى.

خېلىدىن بېرى تاماكىسىنى پۇرقىرىتىپ چېكىپ ئولتۇرغان خۇدابەردى نېمىشقىدۇر گېلىنى قىرىپ قويدى. ئۇنىڭ ئېغىزىدىن چىققان بوشقىنا تاۋۇش سۈكۈتكە چۆمگەن زال ئىچىدە ئىسراپىلنىڭ نېپىدەك ياڭراپ كەتتى. ھەممەيلەن بېشىنى كۆتۈرۈپ، ئۇنىڭغا ئەجەبلەنگەندەك قاراپ قويۇشتى. نۇرغۇنلىغان كۆزلەرنىڭ ئۆزىگە بىراقلا تىكىلگىنىنى سەزگەن خۇدابەردىنىڭ ساقال باسقان يۈزىگە سۇس قىزىللىق يۈگۈردى. زال ئىچىدە ئېغىر ئۇھسىنىشلار كۆپەيدى، ئورۇندۇق پۇتلىرىنىڭ چىنە خىشلىق پولغا سۈركەلگەن، كىمنىڭدۇر يۆتەلگەن، يەنە كىمنىڭدۇر خۇدابەردىگە ئوخشاش

گېلىنى قىرغان ئاۋازلىرى كېلىشكە باشلىدى. بۇ يەردە يېڭى بىر ھاياتلىق يورۇق دۇنياغا كۆز ئېچىۋاتقاندەك جانلىنىش پەيدا بولغانىدى.

بىر چاغدا زالنىڭ قوش قاناتلىق ئىشىكى غىچىرلاپ ئېچىلىپ، كىيىملىرى يامغۇردا چۆپ - چۆپ بولغان ئىككى ئادەم شەمشىدىنىنىڭ ھەمراھلىقىدا كىرىپ كەلدى. زالدىكىلەر خۇددى بىرى كوماندا بەرگەندەك گۈررىدە ئورۇنلىرىدىن تۇرۇشتى. بىر - بىرىگە تىكىلگەن قىرىق نەچچە جۈپ كۆزدە بېسىۋېلىش مۇمكىن بولمايدىغان كۈچلۈك ھاياجان بالقىپ تۇراتتى. قىسقا گىرۋەكلىك شىلەپىسى ئاستىدىن كۆمۈشتەك ئاقارغان چاچلىرى كۆرۈنۈپ تۇرغان ھېلىقى ئىككى ئادەم زالنىڭ ئوتتۇرىسىغا كەلگەندە نېمىشقىدۇر توختاپ قالدى. زالدا ئاڭلىنىپ تۇرغان ئاياغنىڭ رىتىملىق توكۇلداش ئاۋازى بېسىقىپ، ئورنىغا كىمنىڭدۇر بۇرنىنى تارتقان، خىتىلدىغان ئاۋازى ئالماشتى. زال ئىچىمۇ يامغۇرنىڭ شەپىسىنى سەزگەن چۆل - جەزىرىدەك سۈكۈتكە چۆمگەنىدى. بىرپەستىن كېيىن يۇمىلاق ئۈستەلنى چۆرىدەپ ئولتۇرغانلار ھېلىقى ئىككى ئادەمگە قاراپ تاشلاندى. نەچچە ۋاقىتتىن بېرى ئۇلارنىڭ قەلبىدە بېسىقىپ ياتقان كۈچلۈك ماگما بىراقلا پارتلاپ چىققاندەك، ھەممەيلەن بىر - بىرىگە ئېسىلغىنىچە ئۈن قويۇپ يىغلاشقا باشلىدى.

— ئىبراھىم مۇئەللىم...

— ھۆسىيىن مۇدىر...

ھېلىقى ئىككى مويسىپىتمۇ مەڭزىنى بويلاپ ئېقىپ، چىرايلىق كەكە ساقاللىرى ئارىسىغا كىرىپ كېتىۋاتقان كۆز ياشلىرىنى سۈرتۈشكىمۇ ئۇلگۈرمەستىن، ئۆزىگە تاشلانغانلارنى باغرىغا باسقىنىچە ئۇلاردىن ئەھۋال سوراشقا باشلىغانىدى.

— خۇدابەردىمۇسەن؟ قانداق ئەھۋالىڭ؟ بالا ئۇششاقلىرىڭ ئامان - ئېسەنمۇ؟

— ھوي، دىلمۇرات بالام، بۇ سەنمۇ؟ قانداق ئەھۋالىڭ؟ ھال -

ئوقىتىلىڭ قانداقراق؟

— ئاھ قىزىم ئايجامال، سېنى تونۇيالمىغىلى تاسلا قالدىمغۇ؟ قېنى سېنىڭ ئىلىپتەك قامىتىڭ؟ قېنى سېنىڭ تاڭ پەسلىدە ئېچىلغان گۈلدەك رۇخسارىڭ؟ سېنى تۇرمۇش يەپ كېتىپتۇ، ئوبدان قىزىم...

— مەلىكىزاد، قىزىم، بۇ سەنمۇ؟ نېمە، ئەجەب سەمرىپ كېتىپسەنغۇ؟ ھال ـ كۆڭۈلڭ قانداق؟ كۈيۈ ـ سۆلكىتىڭ، بالا ـ ئۈششاقلىرىڭ ئامان ـ ئېسەنمۇ؟ نەلەردە يۈرىسەن، ئاپئاق قىزىم...

سورالغان سوئاللار جاۋابسىز قالاتتى. ھەممەيلەننىڭ خۇشاللىقتىن ئېغىزى كۈلەتتىيۇ، كۆز ياشلىرى كۆز يامغۇرىدەك تۆكۈلەتتى. شۇ تۇرقىدا ھېچكىمنىڭ ھېچنېمە دېگۈسى يوق، ھەممەيلەن كۆز ياشلىرى ئارقىلىق قەلبىدە ئۇيۇپ قالغان دەرد ـ ھەسرەتىنىڭ چاڭ ـ توزانلىرىنى يۇيۇپ چىقىرىۋەتمەكچى بولغاندەك قىلاتتى. ئەلۋەتتە، بۇ كۆز يېشىغا نەچچە ۋاقىتتىن بېرى جۇدالىق ئوتى كۆيدۈرگەن يۈرەكنىڭ ئىزگۇ مۇڭلىرىمۇ يوشۇرۇنغانىدى.

بىرپەسلىك كۈچلۈك يىغا ـ زار ئېسەددەشكە ئالماشتى. زالدىكى شاۋقۇن ـ سۈرەنلەرمۇ بارا ـ بارا پەسەيمەكتە ئىدى. چىڭ سىقىشىپ تۇرغان قوللار گويا يېشىۋېتىلگەن ئارغامچىدەك بوشاشقا باشلىدى. زالنىڭ ئوتتۇرىسىغا غۇژمەكلىشىپ قالغانلار ئىبراھىم مۇئەللىم بىلەن ھۇسىيىن مۇدىرنى ئۆز ئۇستەللىرىگە تەكلىپ قىلىشقىنىچە ئۆز ئورۇنلىرىغا قاراپ ماڭدى. قارىغاندا، ھەممەيلەننىڭ قەلب دېڭىزىدا كۆتۈرۈلگەن ھاياجان دولقۇنلىرى قىرغاقنى سۆيۈپ بولغاندىن كېيىن كەينىگە يانغاندەك قىلاتتى.

— توختايۇپ مۇدىر كەلمەپتۇغۇ؟

— نېمە، سەنمۇ ئاڭلىمىغانمىدىڭ؟ — شەمشىدىن ھەيرانلىقتىن كۆزلىرىنى چوڭ ئاچقىنىچە خۇدابەردىگە قارىدى، — ئاداش، ئۇ جاناب نەچچە يىلنىڭ ئالدىدا ئامانەتنى ئىگىسىگە

تاپشۇرۇپ بوپتۇ. مەنمۇ يېقىندىلا ھۇسىيىن مۇدىردىن ئاڭلىدىم. بىچارە ئۆمرىنىڭ ئاخىرىدا زوۋاندىن قېلىپ، نەچچە يىل كېسەل تارتىپتۇ. ئامانەتنى تاپشۇرۇشمۇ ئاسانغا چۈشمەپتۇ...

— شۇنداقمۇ؟ — خۇدابەردىنىڭ بىردەملىك ئېسەنگىرەشتىن قۇلاقلىرى ۋاڭشىپ كەتتى. ئۇ بۇ خەۋەرگە ئىشەنمىگەندەك شەمشىدىنگە گۇمانسىراپ قارىدى، — ئۇنىڭ ئۆلۈپ كەتكىنىگە ھېچ ئىشەنگۈم كەلمەيۋاتىدۇ. خۇددى مەڭگۈ ئۆلمەيدىغاندەك ياشاپ يۈرەتتىغۇ ئۇ زاتى مۇبارەك؟

— قىزىق گەپ قىلىدىكەنسەن، خۇدابەردى، ئادەم دېگەن ھامان ئۆلىدۇ. تۇغۇلماق ھەق، ئۆلمەك بەرھەق، جاھاندا ئۆلمەيدىغان ھېچكىم يوق.

شەمشىدىن خۇدابەردىنىڭ نېمە دېمەكچى بولغىنىنى سېزىپ، ئۇنىڭ قاداق باسقان ئالىقىنىنى چىڭ سىققىنىچە كۈلۈمسىرەپ قويدى.

ھەممەيلەن ئۆز ئورۇنلىرىغا جايلاشتى. ئىبراھىم مۇئەللىم قاردەك ئاق قولياغلىقىنى چىقىرىپ تېخىچە مەڭزىدە پارقىراپ تۇرغان كۆز ياشلىرىنى سۈرتكەندىن كېيىن، قانداقتۇر بىر ئىشتىن ھەيران بولغاندەك ھاڭۋېقىپ تۇرغان خۇدابەردىنىڭ يەلكىسىگە بوش ئۇرۇپ قويدى ۋە ئۇنىڭ قولىدىن تارتقىنىچە ئالدى تەرەپكە يۈرۈپ كەتتى.

— قانداق ئوغلۇم، سەن بىلەن كۆرۈشمىگىلى ساپمۇساق ئوتتۇز ئىككى يىل بوپتۇ، قېنى بۇياققا كەل، سېنى ئوبدانراق بىر كۆرۈۋالاي، نەچچە ۋاقىتتىن بېرى سېنى بەكمۇ سېغىندىم، كاشكى، مەندە بىرەر پارچە سۈرىتىڭ بولسىچۇ؟ — دېدى ئىبراھىم مۇئەللىم يەنە كۆز چاناقلىرىغا يامرىغان ياشلىرىنى سۈرتۈۋېتىپ، — سەنمۇ بىر كەتكەنچە مېنى ئىزدەپ قويايمۇ دېمىدىڭ. قارىغاندا، ئەينى چاغدا مەندىن قاتتىق كۆڭلۈڭ قالغان ئوخشايدۇ. مەن ئەمدى بۇ دۇنيادىن سېنى كۆرەلمەي كېتىدىغان بولدۇم، دەپ ئويلىغۇدىم. ھەرنېمە بولسا بۇگۈن ياراتقان ئىگەم

ئىككىمىزنى ئۈچرىشىشقا نىسىپ قىپتۇ. قېنى، بۇياققا كەل، يېنىمدا ئولتۇر...

ئۇلار بىر ـ بىرىنى يۆلەشكىنىچە سەل چەتتىكى بىر ئۇستەلنىڭ يېنىغا كەلدى ۋە باشقىلار بوشىتىپ بەرگەن ئىككى ئورۇندۇققا كېلىپ يانمۇيان ئولتۇرۇشتى. شۇ تۇرقىدا خۇدابەردى بوغۇزىغا بىرنەرسە كەپلىشىپ قالغاندەك بىر ئىغىزمۇ زۇۋان سۈرەلمىدى. يەلكىسىدىكى ئىبراھىم مۇئەللىمنىڭ كەڭ ئالىقىنى گويا كۈچلۈك قىزدۇرۇلغان دەزمالدەك ئۇنىڭ جىسمىنى كۆيدۈرۈشكە باشلىغانىدى. ئۇ شۇنچە يىلدىن بېرى يىغىلىپ قالغان كۆڭۈل سۆزلىرىنى قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالغان تولۇقسىز ئوتتۇرىدىكى بۇ ئۇستازىغا قانداق سۆزلەپ بېرىشنى بىلمەيلا قالغانىدى.

ھەممەيلەن جايلىشىپ بولغاندىن كېيىن، زال ئىچى قايتىدىن چۈشىن ئۇچسا ئاڭلانغۇدەك دەرىجىدە سۈكۈتكە پاتتى. ئولتۇرغانلار بويۇنلىرىنى قاقىرلاردەك سوزۇشقىنىچە ئىبراھىم مۇئەللىم بىلەن ھۇسىيىن مۇدىرغا قاراپ، ئۇلارنىڭ ئېغىز ئېچىشىنى كۈتمەكتە ئىدى. ئەمما، ئۇزاق مۇددەت ئايرىلىپ، ئاران بىر تېپىشقاندا گەپنى نەدىن باشلاشنى بىلمىگەن ئاشىقلاردەك بۇ ئىككىسىنىڭ تىلىغىمۇ دەماللىققا سۆز كەلمىگەنىدى. ئۇلارنىڭ ھاياتىنىڭ ئەگرى ـ توقاي يوللىرى خوراتقان ئاجىز يۈرىكىدە كەچمىش دېڭىزىدىن كۆتۈرۈلگەن ھاياجانلىق دولقۇنلار تېخىچە مەۋج ئۇرۇپ تۇراتتى. بىر چاغدا ھۇسىيىن مۇدىر ئورنىدىن تۇرۇپ زالدىكىلەرگە بىرمۇبىر قاراپ چىقتى ۋە زالنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى ئۇستەلدە ئولتۇرغان شەمشىدىننى كۆرۈپ، قول ئىشارىسى بىلەن يېنىغا چاقىردى.

— بالام، — دېدى ئۇ شامالدەك تېز يېتىپ كەلگەن شەمشىدىنىڭ قۇلىقىغا پىچىرلاپ، — بۇگۈنكى سورۇن سېنىڭكى ئوغلۇم، تەرەپ ـ تەرەپكە چېچىلىپ كەتكەن بۇ مارجانلارنى بىر يىپقا تىزىش ئۈچۈن سەن ئاز ھەرەج تارتمىدىڭ. شۇڭا، سەن ئاۋۋال

بىرنەرسە دېمىسەڭ بولمايدۇ. قېنى ئەمىسە، قۇلىقىمىز سەندە. نېمە گېپىڭ بولسا تارتىنماي دەۋەرگىن. چۈنكى، ئولتۇرغانلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭ دوستلىرىڭ، ئەينى چاغدىكى ھەمتاۋاق بۇرادەرلىرىڭ. ئاشۇ چاغدا سەن بۇلارنىڭ بېشى ئىدىڭ، ھېلىھەم سەن بۇلارنىڭ قاياشىسەن. بۇ سورۇندا سەندىن ئەزىز باشقا بىرىمۇ يوق. قېنى، بىرنەرسە دېگىن، ئوغلۇم...

— مۇدىر، بۇ... بۇنداق قىلساق، قانداق بولىدۇ؟ ھەر ئىش بېشى بىلەن، دەپتىكەن، مېنىڭچە بولغاندا ئىككىلىرى...

شەمشىدىن گەدىنىنى تاتىلىغىنىچە دۇدۇقلاپ قالدى.

— بولدى بالام، بىزنىڭ مۇشۇنداق جەم بولمىقىمىزمۇ ئاسان ئەمەس. ئاران بىر يىغىلغاندا گەپ نۆۋىتىنى خوش ئېيتىپ ۋاقىتنى ئىسراپ قىلمايلى. گەپنى يەنىلا سەندىن ئاڭلىغىنىمىز تۈزۈك. ئالدى بىلەن ئولتۇرغانلارنى بىر تونۇشتۇرۇۋەت. قارىسام، بەزىلەرنى تازا تونۇيالمىغاندەك قىلدىم. يىللار ئەينى چاغدىكى سۇمباتلىق يىگىتلەرنى چار ساقاللىقلارغا، نازاكەتلىك قىزلارنى چېھرىنى قورۇق باسقان مومايلارغا ئايلاندۇرۇپ ئۈلگۈرۈپتۇ. بۇلارنى كۆرۈپ يۈرىكىم قازاندەك ئېسىلىپ كەتتى. شۇ تۇرقىدا ئېغىز ئاچىدىغان بولسام، يۈرىكىم شەبنەم چۈشكەن چار چۈرۈكتەك ۋاسىدە يېرىلىپ كېتىدىغاندەك قىلىدۇ. تەقدىرگە نېمە چارە، ئۇنىڭ يازمىشىغا ئەلھۆكمىلىللا دېمەي ئامالىمىز يوق ئىكەن، بالام. شۇڭا، سەن گېپىڭنى باشلاۋەر، ئىبراھىم بىلەن ئىككىمىزنىڭ كۆزىگە قاراپ ئولتۇرما...

شەمشىدىن ھۇسىيىن مۇدىرنىڭ سۆزىنى ئاڭلاپ بېشىنى سالغىنىچە بىرئاز تۇرۇۋالغاندىن كېيىن ئۇلۇغ-كىچىك تىنىپ قويدى ۋە زالنىڭ ئوتتۇرىسىغا قاراپ ماڭدى. زىغىر رەڭ كاستۇم-بۇرۇلكىسى بەكمۇ ياراشقان شەمشىدىن چىرايلىق ياستىلغان ۋە مايلاپ پارقىرىتىۋېتىلگەن چېچىنى بارماقلىرى بىلەن تاراپ قويغاندىن كېيىن، زالدىكىلەرگە بىرمۇبىر قاراپ چىقتى. نېمىشقىدۇر ئاددىي كىيىنگەن، چىرايىدىن قانداقتۇر بىر مۇڭ-

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

ھەسرەت تۆكۈلۈپ تۇرغان دوستلىرىنى كۆرگەندە، ئۇنىڭ ھاياجاندىن قىزىرىپ تۇرغان چىرايى بۇلۇتلۇق ئاسماندەك تۇتۇلدى. ئۇ مۇشۇ دوستلىرى ئالدىدا خۇددى ئۆزىنى كۆز - كۆز قىلماقچى بولغاندەك پۇزۇر ياسىنىپ، چېكىلىرى ئاقارغان چېچىنى پارقىرىتىپ يۇرگىنىدىن بەكمۇ ئوڭايسىزلاندى. ئەينى چاغدا تاپقان بىر بۇردا ناننى تەڭ يېيىشىپ، بىر جۇۋىنىڭ ئىسسىقىنى تەڭ ئېلىپ كەلگەن بۇ دوستلارنىڭ بەزىلىرى شۇ تاپتا بەكلا ئاۋارە ئىدى. ئۇلارنىڭ كېيىنكى تەقدىرىدە كىشى ئويلاپ يەتمىگەن قىسمەتلەر ئۆزىنى كۆرسەتكەنىدى. ئاشۇ قىسمەتلەرنىڭ كۆلەڭگىلىرى ھېلىھەم ئۇلارنىڭ ئۇستۇۋېشىدىن غىل - پال كۆرۈنۈپ تۇراتتى. ئۆسۈپ كەتكەن چاچ - ساقاللار، ئەتراپىغا قورۇق چۈشۈپ، نۇرى قاچقان خۇنۇك كۆزلەر، تارىمۇشتەك قېتىپ كەتكەن بارماقلار، يىللار شاملى ئويۇپ چىققان قۇم تۇرالاردەك يىرىك چېھرىلەر، ئېغىر تۇرمۇش يۈكلىرى رەھىمسىزلىك بىلەن پۈككەن قامەتلەر...بۇ مەنزىرىلەرنى كۆرۈپ شەمشىدىن ئۆز - ئۆزىدىن نومۇس قىلىپ كەتتى. ئەمما، سەھنىگە چىققانىكەن، يا ناخشا ئوقۇماي، يا ئۇسسۇل ئوينىماي چۈشكىلى بولمايدۇ - دە! شۇڭا، ئۇ تاڭلىيىغا چاپلىشىپ كەتكەن تىلىنى زورىغا مىدىرلىتىپ، غاراڭ - غۇرۇڭ ئاۋازدا سۆزىنى باشلىدى:

— ھۆرمەتلىك ئۇستازلار، ساۋاقداشلار، دوستلار، بىمەھەل چاغدا ئالدىڭلارغا چىقىپ، ئۆزۈمنى سورىماي ئاتىكارچىلىق قىلغىنىمنى ئەپۇ قىلارسىلەر، — ئۇ يانچۇقىدىن قولياغلىقىنى چىقىرىپ، چېكىسىدىن پۇرۇلداپ قۇيۇلۇشقا باشلىغان تەرلىرىنى سۈرتتى ۋە ئىچىگە تىنىپ بىرئاز تۇرۇۋالغاندىن كېيىن، گېلىنى قىرىپ قويۇپ سۆزىنى داۋاملاشتۇردى، — بۈگۈن بىز بۇ يەرگە جەم بولۇپ، ئەينى چاغدا يېكەنلىك مەيدانىغا قايتا تەربىيە ئېلىشقا چۈشكىنىمىزنىڭ ئوتتۇز يىللىق خاتىرىسىنى تەبرىكلىمەكتىمىز. مانا، بىز بىلىپ - بىلمەي يۈرگەن مۇشۇ

ۋاقىت زەنجىرىدە يېڭىدىن ئوتتۇز ھالقا پەيدا بوپتۇ. بۇ ۋاقىت بىر ھېسابتا بىر ئادەمنىڭ يېرىم ئۆمرىگە تەڭ كېلىدۇ. ئويلاپ كۆرسەم، مۇشۇنچىۋالا ۋاقىت ئىچىدە بىرەر قېتىممۇ يۈز كۆرۈشۈشكە پۇرسەت بولمىغان دوستلارمۇ ئاز ئەمەسكەنمىز، — ئۇ ئىبراھىم مۇئەللىمنىڭ يېنىدا ئولتۇرغان خۇدابەردىگە سەن شۇغۇ، دېگەندەك قاراپ قويىدى، — توختايۇپ مۇدىر ۋە بىرنەچچە ساۋاقدىشىمىز تۇرلۇك سەۋەبلەر تۈپەيلى ئارىمىزدىن كېتىپمۇ قاپتۇ. يىللار دېگەن شۇنداق رەھىمسىز بولىدىكەن.

زالدىن يەنە ئىسەدەشلەر ئاڭلىنىشقا باشلىدى. ھەممەيلەننىڭ كۆزلىرىگە قايتىدىن ياش تولماقتا ئىدى.

— كونىلاردا دىدار غەنىيمەت، دەيدىغان گەپ بار، — دېدى شەمشىدىن بىرپەسلىك سۈكۈتتىن كېيىن سۆزىنى داۋاملاشتۇرۇپ، — بىزنىڭ مۇشۇنداق بىر جەم بولۇشىمىزنىڭ ئەھمىيىتىنى مەن سۆزلەپ ئولتۇرمىساممۇ بولار. ھەرقايسىڭلارنىڭ قىممەتلىك ۋاقتىڭلارنى سەرپ قىلىپ، ئارىلىقنى يىراق كۆرمەي، بۇ سورۇنغا داخىل بولۇپ بەرگىنىڭلارغا رەھمەت. بۈگۈنكى يىغىلىشىمىزغا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ پروفېسسورى، ساۋاقدىشىمىز جاپپار ئىلمى لېكسىيە بېرىش ئۈچۈن بىر ھەپتە بۇرۇن شۋېتسىيىگە چىقىپ كەتكەن، يازغۇچى ساۋاقدىشىمىز ئابدۇسادىق ئاپتونوم رايوندىكى بىر ئەدەبىي ئىجادىيەت مۇكاپاتى يىغىنىغا مۇكاپات ئالغىلى كەتكەن، ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومىنىڭ مۇدىرى بولۇپ ئىشلەۋاتقان ساۋاقدىشىمىز قاسىم پەيزى ئامېرىكىغا كاماندىروپكىغا چىقىپ كەتكەن بولغاچقا، ئۇلار بۇ پائالىيەتكە قاتنىشالمىدى. شۇنداقتىمۇ، ئۇلارنىڭ سىلەرگە دەيدىغان كۆڭۈل سۆزلىرى بار. ئۇلار ئەزىز تېنىڭلارغا سالامەتلىك، ئائىلەڭلەرگە بەخت، بالا ـ ئۇششاقلىرىڭلارغا ئىنساپ تىلىدى، — شەمشىدىن سۆزدىن توختاپ، دېمىنى رۇسلاپ ئازراق تۇرۇۋالغاندىن كېيىن، ياندىكى ئۇستەلگە قارىدى، — ھۆرمەتلىك ئۇستازىمىز ئىبراھىم

مۇئەللىم بىلەن ھۆسىيىن مۇدىرنىڭ مۇشۇ يىغىلىشىمىزغا قاتنىشىپ، گۈل ئۆستىگە گۈل كەلتۈرۈپ بەرگىنىگە بارلىق دوستلار نامىدىن رەھمەت ئېيتىمەن ۋە بۇلارغا سالامەتلىك، ئۇزۇن ئۆمۈر تىلەيمەن.

ئۇنىڭ سۆزى ئاخىرلاشماي تۇرۇپ زالدىن تۇرۇشنى ئېچىۋەتكۈدەك گۈلدۈراس ئالقىش سادالىرى ياڭرىدى. خۇددى مىڭلارچە كەپتەر بىراقلا ئۇچقاندەك چىققان بۇ سادادىن يوغان زالنىڭ تام - تورۇسلىرى تىترەپ كەتتى. ئىبراھىم مۇئەللىم بىلەن ھۆسىيىن مۇدىر ئورۇنلىرىدىن تۇرۇشتى ۋە تارامىلاپ تۆكۈلۈۋاتقان كۆز ياشلىرىنى سۈرتۈشكىنىچە ھەممەيلەنگە قاراپ قول ئىشارىسى قىلدى.

— رەھمەت، سىلەرگە كۆپ رەھمەت، سىلەرگىمۇ سالامەتلىك يار بولسۇن، ئىشلىرىڭلار بەرىكەتلىك بولسۇن، ئائىلەڭلار بەختكە تولسۇن، — دېدى ھۆسىيىن مۇدىر تارىلىرى چىڭ تارتىلغان تەمبۇرنىڭكىدەك جاراڭلىق ئاۋازدا، — شۇ تاپتا كۆز ئالدىمغا قولى ئىشتىن بوشىسىلا يەرگە بىرنەرسىلەرنى چىجاپ ئولتۇرىدىغان جىمغۇر بالا — جاپپار، يېكەنلىك مەيداننىڭ يېڭى ئېچىلغان بوزلۇقلىرىدا ماكاپلاردىن ئىلھام ئالغان كېپىنەكتەك ئۇچۇپ يۈرىدىغان كۆلگۈنچەك بالا — ئابدۇسادىق، كۆڭلىدە بىرنەرسىلەرنى ھېسابلاپ بوس چىقارماي يۈرىدىغان قاسىم پەيزىلەر كېلىۋاتىدۇ. ئىشلىرى بەرىكەتلىك بولسۇن، باسقان ئىزلىرىدىن قىزىلگۈل ئۈنسۇن قۇشلىرىمنىڭ... — ھۆسىيىن مۇدىرنىڭ ئۆپكىسى ئۆرۈلدى.

— ئەمىسە ھەممەيلەن ئۆزىمىزنى بىرقۇردىن تونۇشتۇرۇپ چىقساق قانداق دەيسىلەر؟ — شەمشىدىن ئولتۇرغانلارغا بىرقۇر تەكشى قاراپ چىققاندىن كېيىن، كاستۇمىنىڭ تۈگمىسىنى ئېچىۋەتتى، — يەنىلا ئىشنى ئاۋۋال ئۆزۈمدىن باشلاي، ئىسمىم شەمشىدىن، ئەينى چاغدىكى سىلەرنىڭ ئەترەت باشلىقىڭلارمەن، ئېھتىمال مەندەك زۇلۇمخورنى ھېچكىم ئۇنتۇپ قالمىغاندۇ. ئاشۇ

چاغدا مەندىن كۆڭلى ئاغرىغان دوستلارغا مۇشۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ چاي تۇتىمەن، مەندىن ئۆتكەن يەرلەر بولسا كەچۈرۈۋېتىڭلار...

— مېنىڭ ئىسمىم ئوبۇلتالىپ...

— مېنىڭ ئېتىم ئايشەم...

— مېنىڭ قۇددۇس...

— مېنىڭ ئايجامال...

ئۆز - ئۆزىنى تونۇشتۇرۇش يېرىم سائەتتىن ئارتۇق داۋاملاشتى. ھەممەيلەن ئۆزىنى تونۇشتۇرۇپ بولغاندا ئۇستەللەرگە تاماقمۇ تارتىلىپ بولغانىدى. چىرايلىق ئەتلەس كۆڭلەك كىيىۋالغان كۇتكۇچى قىزلار ئۇستەللەر ئەتراپىدا گۈلدىن گۈلگە قونۇپ يۈرگەن كېپىنەكتەك ئايلىنىپ، پىيالىلەرگە چاي لىقلىماقتا ئىدى. بىر چاغدا چاقلىق پەتنۇسقا قويۇلغان، ئېغىزىغا بىر تۇتام ئوتياش چىشلىتىپ قويۇلغان بىر پاقلاننىڭ كاۋىپى زالنىڭ ئوتتۇرىسىغا كەلتۈرۈلدى. سارغىيىپ پىشقان كاۋاپنىڭ مەززىلىك ھىدى زال ئىچىگە تەكشى تارىدى. شەمشىدىن ئورنىدىن تۇرۇپ، پەتنۇسنى ئىتتىرىپ كەلگەن بالىنىڭ قولىدىن پىچاقنى ئالدى.

— ساۋاقداشلار، — دېدى ئۇ ئولتۇرغانلارغا قاراپ قويغاندىن كېيىن، — ئىلگىرى بىز داش قازان ئەتراپىدا ئۇماچقا تەلمۈرۈپ، بىر نان ئۈچۈن زار بولغاندۇق. ھازىر ئۇنداق كۈنلەر كەلمەسكە كەتتى. بۇ كۈنلەرگە مىڭ شۈكۈر، بىز ھازىر يېمەك - ئىچمەكتىن غەم قىلمايدىغان بولدۇق. بۈگۈن دوستلارنىڭ لايىقىدا بولمىسىمۇ بۇ سورۇننى ھازىرلىدىم، ئاۋۋال ئىبراھىم مۇئەللىم بىلەن ھۆسىيىن مۇدىرنى كاۋاپقا ئېغىز تېگىپ بېرىشكە تەكلىپ قىلىمەن.

گۈلدۇراس ئالقىش سادالىرى زالنى بىر ئالدى.

— رەھمەت، سىلەرگە رەھمەت، — دېيىشتى ئىبراھىم مۇئەللىم بىلەن ھۆسىيىن مۇدىر ئورۇنلىرىدىن تۇرۇپ. ئۇلار

كاۋاپ قويۇلغان پەتنۇسنىڭ ئالدىغا باردى ۋە شەمشىدىنىنىڭ قولىدىكى پىچاقنى ئېلىپ، پاقلان كاۋىپىدىن ئازراق كېسىپ ئېغىزىغا سالغاندىن كېيىن، دۇئاغا قول كۆتۈرۈشتى.

— ئەمىسە ھەممەيلەن تارتىنىپ - قورۇنۇپ ئولتۇرماستىن، غىزاغا ئېغىز تېگەيلى، — دېدى شەمشىدىن. بىراق، شۇ تۇرقىدا كىمنىڭ گېلىدىن بىرنەرسە ئۆتىدۇ دەيسىز؟ ھەممەيلەن چوكىنى تۇتۇشقىنىچە بىر - بىرىگە قاراپ ئولتۇرۇپ كېتىشتى...

رېستورانىنىڭ مۇزىكا ئەترىتى سەھنىگە چىقتى. ئۇلار چالغۇلىرىنى بىر ئاز سازلىغاندىن كېيىن، بۈگۈنكى سورۇن ئەھلىنىڭ ھۇزۇرىغا تەقدىم قىلىدىغان نومۇرلىرىنى باشلىۋەتتى. ئېلېكترونلۇق رويال، چاتما دۇمباق، باس گىتار ۋە ئەرەب دۇمبىقىنىڭ تەڭكەش قىلىشى بىلەن ۋالىس مۇزىكىسى باشلاندى. ھۆسىيىن مۇدىر قەلبىدە كۆتۈرۈلگەن ھاياجانلىق دولقۇنلارنىڭ مەۋج ئۇرۇشى بىلەن ئۆزىمۇ سەزمىگەن ھالدا ئورنىدىن تۇردى ۋە مەلىكىزادىنىڭ ئالدىغا باردى. چىرايى تاڭ شەپىقىدەك قىزىرىپ كەتكەن مەلىكىزاد ئورنىدىن تۇرۇپ ياغلىقىنى بىرقۇر تۈزەشتۈرۈۋالغاندىن كېيىن، كۆلۈمسىرىگىنىچە ئۇنىڭغا قول بەردى. بىرى ياشىنىپ قالغان، يەنە بىرى سەمىرىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار مۇزىكىنىڭ ئەۋجىگە ماس ھالدا كېپىنەكتەك يەڭگىل پىرقىراشقا باشلىدى. زالدا يەنە بىر قېتىم ئالقىش سادالىرى ياڭرىدى. ھۆسىيىن مۇدىرنىڭ يۈزىگە تېپىپ چىققان خۇشاللىق ئۇنىڭ كۆزى ئەتراپىدا نۇرغۇن ئۇششاق گۈللەرنى پەيدا قىلدى. مەلىكىزادمۇ كۆز ياشلىرىنى تۇختىتالمىغان ھالدا ھۆسىيىن مۇدىرغا ماسلاشماقتا ئىدى. ئۇلار شۇ تۇرقىدا رېستوراننىڭ چوڭ زالىدا ئەمەس، بەلكى ئوتتۇز يىل ئىلگىرىكى يېكەنلىك مەيدانىنىڭ توپا بۇخسۇپ تۇرىدىغان توپىلىق مەيدانىدا پىرقىراۋاتقاندەك ئىدى.

مۇزىكا ئالماشتى. ئىبراھىم مۇئەللىممۇ ئورنىدىن تۇرۇپ ھۆسىيىن مۇدىر بىلەن بىر ئۇستەلدە ئولتۇرغان ئايشەمنى

تانىسىغا تارتتى. يۈزلىرى يۇمىلاق، پېشانىسى كەڭ، چىرايى ئاپتاپتەك پارلاپ تۇرىدىغان، يىللار كۆز ئەتراپىغا نۇرغۇن ئۇششاق قورۇقلارنى ئاتا قىلغان بولسىمۇ، گۈزەللىكىنى يوقاتمىغان ئايشەممۇ ئانار دانىلىرىدەك قىزارغىنىچە ئورنىدىن تۇردى. زالنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى مەيداندا ئۇلارمۇ كۆككە شۇڭغۇغان قارلىغاچتەك پەرۋاز قىلىشقا باشلىدى.

— تۇرۇڭلار باللار! — دېدى ھۇسىيىن مۇدىر ياڭراق ئاۋازدا ۋارقىراپ، — ئىلگىرى ئويناپمىز دېسەك بۇنداق ئىپىل سورۇنلار يوق ئىدى. ھازىر شارائىت ياخشىلانغاندا، بىزنىڭ قىن - قىنىغا پاتمىغان شاش ئاتتەك ئويناقلاپ تۇرىدىغان ياشلىقىمىز يوق. شۇنداقتىمۇ، بولۇشىمىز مۇشۇ دەپ بىكار بولغان سامان تاغىرىدەك ئولتۇرۇۋالساق بولمايدۇ. سازەندىلەرنىڭ كۆڭلى قالمىسۇن، ھەممىمىز بىرلىكتە ئويناپ زالدىن چاڭ چىقىرىۋېتەيلى، تۇرۇڭلار دەيمەن، — ئۇ ئۆزى ئولتۇرغان ئۈستەلدىكىلەرنىڭ قولىنى تارتىشقا باشلىدى.

— سەنمۇ تۇرمامسەن؟ — دېدى شەمشىدىن خۇدابەردىنىڭ يېنىغا كېلىپ، بېشى بىلەن ئايجامال ئولتۇرغان ئۈستەلنى ئىشارەت قىلىپ تۇرۇپ، — قارىغىنا، ئۇمۇ ساڭا قاراۋاتىدۇ.

خۇدابەردى ئۇ كۆرسەتكەن تەرەپكە قارىدى ۋە قارشى ئۈستەلدە ئولتۇرغان ئايجامالنىڭمۇ راستىلا ئۆزىگە قاراۋاتقانلىقىنى كۆردى. ئىككى جۈپ قارىچۇق بىر نۇقتىدا ئۇچرىشىپ قالدى. ئايجامالنىڭ قويۇق كىرپىكلەر سايە تاشلاپ تۇرغان كۆزلىرى ئۇركۈگەن كېيىكتەك بەدەر قاچتى. خۇدابەردىمۇ نېمىگىدۇر ئوڭايسىزلاندى.

— چاپسان تۇر، — دېدى شەمشىدىن يەنە پىچىرلاپ، — ئەمدى يەنە بوشاڭلىق قىلساڭ، ئاياپ ئولتۇرماستىن مۇشۇ سورۇندىلا كۆتۈلۈڭگە تېپىمەن.

خۇدابەردى بىرئاز ئىككىلىنىپ تۇرغاندىن كېيىن، كۆزىنى يۇمۇپلا ئورنىدىن تۇردى ۋە ئايجامالنىڭ ئالدىغا باردى. تېخىچە

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com